FC-POL-2026W43-009 • DOSSIER FAMAVERA • v1.1
Czy Polska nie przyjmuje wniosków o azyl? Weryfikujemy wypowiedź Donalda Tuska
Opracowano: 24.10.2026 • Aktualność: 24.10.2026, 16:23 CEST • WERSJA ROBOCZA — DO ZATWIERDZENIA

Czy Polska nie przyjmuje wniosków o azyl? Weryfikujemy wypowiedź Donalda Tuska

TEZA	WERDYKT	%	MECHANIZM PRZEKAZU
Rząd wprowadził przepisy ograniczające możliwość składania wniosków o ochronę międzynarodową.	**PRAWDA**	99%	Nie wykazano mechanizmu wprowadzającego w błąd w samym twierdzeniu o wprowadzeniu ograniczeń.
W Polsce nie przyjmujemy wniosków o azyl.	**FAŁSZ**	99%	Nadmierne uogólnienie zakresu, pominięcie ustawowych wyjątków i zlanie pojęcia azylu z ochroną międzynarodową.

Każda niezależna teza otrzymuje osobny werdykt. % oznacza pewność oceny wynikającą z jakości i spójności dowodów, a nie prawdopodobieństwo losowe.

Pełny fact-check

Autor i teza
Donald Tusk, Prezes Rady Ministrów. W nagraniu opublikowanym 19 października 2026 r. mówił o „totalnej zmianie polityki azylowej" i stwierdził: „Wprowadziliśmy przepisy, dzięki którym w Polsce nie przyjmujemy wniosków o azyl". Dzień wcześniej napisał również, że Polska ma własną politykę azylową i „nie przyjmujemy wniosków".

Rozstrzygnięcia
PRAWDA (99%). Rząd rzeczywiście wprowadził przepisy pozwalające czasowo ograniczyć możliwość składania wniosków o ochronę międzynarodową. Ograniczenie obowiązuje jednak na wskazanym odcinku granicy państwowej z Białorusią, a nie w całej Polsce.

FAŁSZ (99%). Kategoryczne stwierdzenie, że „w Polsce nie przyjmujemy wniosków o azyl", nie odpowiada stanowi prawnemu ani praktyce. Jeśli słowo „azyl" rozumieć potocznie jako ochronę międzynarodową, ograniczenie jest terytorialne, czasowe i ma ustawowe wyjątki. MSWiA podało, że od 27 marca 2025 r. do 16 września 2026 r. na granicy z Białorusią nie przyjęto wniosków od 495 osób, ale przyjęto je od 191 osób z grup objętych wyjątkami. Jeżeli natomiast „azyl" rozumieć ściśle prawnie, jest to odrębna procedura na podstawie art. 90 ustawy i możliwość złożenia takiego wniosku nadal istnieje.

Najważniejszy wniosek
Premier trafnie opisuje istnienie zaostrzonego mechanizmu na granicy polsko-białoruskiej, ale przedstawia jego skutek zbyt szeroko. Prawo nie ustanowiło ogólnopolskiego zakazu przyjmowania wniosków. Nawet na objętym ograniczeniem odcinku granicy przewidziano wyjątki, a oficjalne dane potwierdzają, że część wniosków była przyjmowana.

Co dokładnie zmieniono
Ustawa z 21 lutego 2025 r. dodała art. 33a–33c do ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony. Art. 33a pozwala Radzie Ministrów czasowo ograniczyć prawo do złożenia wniosku o ochronę międzynarodową na określonym odcinku granicy. Art. 33b ust. 1 stanowi, że na tym odcinku Straż Graniczna nie przyjmuje wniosków, ale ust. 2 nakazuje przyjmować je od pięciu kategorii osób, m.in. małoletnich bez opieki, kobiet w ciąży oraz osób szczególnie wrażliwych lub zagrożonych poważną krzywdą. Wyjątki nie działają w sytuacji opisanej w art. 33b ust. 3, dotyczącej m.in. przekraczania granicy z użyciem przemocy i we współdziałaniu z innymi osobami.

Zakres obowiązywania w dniu wypowiedzi
Pierwsze ograniczenie weszło w życie 27 marca 2025 r. i dotyczyło granicy z Białorusią. Rozporządzenie Rady Ministrów z 15 września 2026 r. przedłużyło je na kolejne 60 dni licząc od 18 września 2026 r. Oznacza to, że 19 października 2026 r. ograniczenie nadal obowiązywało, lecz pozostawało czasowe i terytorialne.

Chronologia sprawy

Najważniejsze daty pokazują różnicę między wprowadzeniem ograniczenia, jego zakresem i późniejszą wypowiedzią premiera.

Co pokazuje praktyka
MSWiA podało, że od wprowadzenia mechanizmu 27 marca 2025 r. do 16 września 2026 r. odmówiono przyjęcia wniosków od 495 cudzoziemców, natomiast od 191 osób wnioski przyjęto. To bezpośredni dowód, że nawet na objętym ograniczeniem odcinku granicy nie obowiązuje absolutne „nie przyjmujemy wniosków".

Azyl a ochrona międzynarodowa
Urząd do Spraw Cudzoziemców wyraźnie rozróżnia azyl od ochrony międzynarodowej. Azyl w ścisłym znaczeniu prawnym jest odrębną instytucją z art. 90 ustawy i wnioski rozpatruje Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Ochrona międzynarodowa obejmuje natomiast status uchodźcy i ochronę uzupełniającą. To rozróżnienie ma znaczenie: dosłownie odczytana wypowiedź premiera jest jeszcze szersza niż przepisy, do których się odwołuje.

Test przeciwny
Najkorzystniejsza interpretacja dla autora brzmi: premier mówił potocznie o wnioskach składanych przez

osoby próbujące nielegalnie przekraczać granicę z Białorusią, zwłaszcza w kontekście przemocy i instrumentalizacji migracji. Pełny kontekst nagrania rzeczywiście prowadzi rozmowę w stronę ochrony tej granicy i osób próbujących wedrzeć się do Polski. Nie ratuje to jednak kategorycznego sformułowania. Ograniczenie dotyczy konkretnego odcinka granicy, a nie całego kraju, i ma wyjątki; oficjalne dane pokazują 191 przyjętych wniosków. Nie ma też podstaw, aby z kontekstu wyprowadzać twierdzenie o zamknięciu odrębnej prawnej procedury azylowej.

Aktualność i ograniczenia
Stan prawny i oficjalne komunikaty sprawdzono ponownie 24 października 2026 r. do godz. 16:23 CEST. Nie znaleziono późniejszej zmiany prawa, sprostowania autora ani nowszego oficjalnego komunikatu, który zmieniałby powyższe rozstrzygnięcia. Automatyczny dostęp do oryginalnego nagrania na X jest ograniczony; treść i kontekst wypowiedzi odtworzono z identyfikowalnego materiału źródłowego i transkrypcji, a redaktor powinien przed publikacją ręcznie otworzyć oryginalny post X i potwierdzić fragment ok. 06:14 oraz dalszy kontekst ok. 06:53–06:58.

Dowody i szczegóły

Co pokazują przepisy
Mechanizm wprowadzony w 2025 r. nie jest ogólnopolskim zakazem. Prawo pozwala czasowo ograniczyć składanie wniosków o ochronę międzynarodową na wskazanym odcinku granicy. W 2026 r. ograniczenie nadal dotyczyło granicy z Białorusią.

Wyjątki istnieją nawet na objętej ograniczeniem granicy
Ustawa nakazuje przyjmować wnioski m.in. od małoletnich bez opieki, kobiet w ciąży, części osób szczególnie wrażliwych, osób narażonych na poważną krzywdę oraz obywateli państwa stosującego instrumentalizację migracji. W określonych przypadkach przemocy wyjątki mogą nie mieć zastosowania.

Co pokazują oficjalne dane
MSWiA podało, że od 27.03.2025 do 16.09.2026 odmówiono przyjęcia wniosków od 495 cudzoziemców, ale jednocześnie przyjęto wnioski od 191 osób. To przeczy absolutnemu sformułowaniu, że wniosków nie przyjmuje się w ogóle.

Dlaczego słowo „azyl” ma znaczenie
W języku publicznym „azyl” bywa używany jako skrót dla ochrony międzynarodowej. W polskim prawie są to jednak różne procedury. UdSC wprost zaznacza, że azyl nie jest tym samym co status uchodźcy lub ochrona uzupełniająca.

Test przeciwny
Pełny kontekst wypowiedzi dotyczy przede wszystkim nielegalnej migracji i granicy z Białorusią. To jest najsilniejszy argument na korzyść autora. Nie zmienia jednak faktu, że przepisy są ograniczone terytorialnie, zawierają wyjątki i w praktyce część wniosków była przyjmowana.

Aktualność i ograniczenie materiału
Prawo i oficjalne komunikaty sprawdzono do 24.10.2026, 16:23 CEST. Nie znaleziono późniejszej zmiany, która odwracałaby wynik. Oryginalny film na X powinien zostać jeszcze ręcznie otwarty przez redaktora przed publikacją, ponieważ automatyczny odczyt tej platformy jest ograniczony.

Donald Tusk / X: Nagranie z 19.10.2026
Data: 19.10.2026
Dokładne miejsce: ok. 06:14; dalszy kontekst ok. 06:53–06:58
Rola: Potwierdza dokładną wypowiedź i kontekst polityczny.
Ograniczenie: Automatyczny odczyt X ograniczony; wymaga ręcznego kliknięcia redaktora.
Link: https://x.com/donaldtusk/status/2112210697702494335?s=12

Kancelaria Sejmu / ELI: Ustawa z 21.02.2025, Dz.U. 2025 poz. 389
Data: 26.03.2025
Dokładne miejsce: art. 33a oraz art. 33b ust. 1–3
Rola: Określa terytorialne ograniczenie i ustawowe wyjątki.
Ograniczenie: Nie pokazuje praktycznej liczby przyjętych wniosków.
Link: https://eli.gov.pl/api/acts/DU/2025/389/text.pdf

Rada Ministrów / ELI: Rozporządzenie z 15.09.2026, Dz.U. 2026 poz. 1217
Data: 16.09.2026
Dokładne miejsce: cały akt; data i podstawa przedłużenia
Rola: Potwierdza kolejne przedłużenie ograniczenia obowiązujące w dniu wypowiedzi.
Ograniczenie: Akt jednorazowy; zakres szczegółowy odczytywany łącznie z ustawą.
Link: https://eli.gov.pl/eli/DU/2026/1217/ogl/pol

Urząd do Spraw Cudzoziemców: Ograniczenie prawa do złożenia wniosku o ochronę międzynarodową
Data: 21.09.2026
Dokładne miejsce: sekcje o zakresie, podstawie prawnej i wyjątkach
Rola: Potwierdza, że ograniczenie dotyczy granicy z Białorusią i opisuje wyjątki.
Ograniczenie: Komunikat wyjaśniający; podstawą rozstrzygającą pozostaje akt prawny.
Link: https://www.gov.pl/web/udsc/ograniczenie-prawa-do-zlozenia-wniosku-o-ochrone-miedzynarodowa

MSWiA: Państwo skutecznie reaguje na wyzwania dla bezpieczeństwa — podsumowanie trzeciego tygodnia września
Data: 09.2026
Dokładne miejsce: sekcja „Zawieszenie ‘prawa do azylu’ przedłużone”
Rola: Podaje 495 nieprzyjętych i 191 przyjętych wniosków do 16.09.2026.
Ograniczenie: Dane dotyczą mechanizmu na granicy z Białorusią, nie wszystkich wniosków w Polsce.
Link: https://www.gov.pl/web/mswia/panstwo-skutecznie-reaguje-na-wyzwania-dla-bezpieczenstwa---podsumowanie-trzeciego-tygodnia-wrzesnia

Urząd do Spraw Cudzoziemców: Złożenie wniosku — Azyl
Data: brak daty na stronie
Dokładne miejsce: pierwszy akapit oraz sekcja o sposobie złożenia
Rola: Wyjaśnia, że azyl nie jest tym samym co ochrona międzynarodowa; wnioski rozpatruje Szef UdSC.
Ograniczenie: Nie służy do oceny liczby wniosków o ochronę międzynarodową.
Link: https://www.gov.pl/web/udsc/zlozenie-wniosku

VideoParlament: Transkrypcja nagrania Donalda Tuska
Data: 19.10.2026
Dokładne miejsce: rozdział od ok. 05:07; 06:14 i 06:53–06:58
Rola: Pomaga odtworzyć pełny kontekst nagrania, gdy X blokuje automatyczny odczyt.
Ograniczenie: Źródło wtórne; należy ręcznie porównać z oryginałem X.
Link: https://videoparlament.pl/video/133231-donald-tusk-polska-uszczelnila-granice-i-zmienila?t=223